

การมอบนโยบายและขับเคลื่อนภารกิจกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ประจำปี 2564
โดย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

(นายจุติ ไกรฤกษ์)

วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2563

ณ โรงแรมราม่า การ์เดน กรุงเทพฯ

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่มอบให้กับผู้บริหารทุกกระทรวง คือ 1) การขับเคลื่อนประเทศไทยไปด้วยกัน และ 2) การขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินการต่าง ๆ ในท่ามกลางสถานการณ์โควิด-19 ที่ยังดำเนินอยู่ ส่งผลต่อชีวิตของประชาชน คนหยุดงาน/ตกงาน ค่าขายไม่ได้ ปิดประเทศ ไม่มีการท่องเที่ยว ไม่มีการจัดงานต่าง ๆ นำไปสู่วิกฤติเลิกจ้างงาน วิกฤติเศรษฐกิจ วิกฤติสังคม และลงมาถึงวิกฤติระดับครอบครัว

ภารกิจที่บุคลากร พม. จะต้องดำเนินการ

1. สำรวจ (X-ray) ในพื้นที่ (จังหวัด) ว่ามีคนจน คนเปราะบางอยู่เท่าใด ให้ดำเนินการโดยรวดเร็วเพื่อให้ได้รับการช่วยเหลือได้อย่างรวดเร็ว
2. บูรณาการระหว่างกระทรวง เป็นสิ่งที่ นรม. เน้นย้ำเสมอ เพราะถ้าไม่บูรณาการกันประเทศจะไปไม่รอด เช่น วันนี้มีคนที่อยู่ในที่ดินบุกรุก คนเหล่านี้ต้องทำงานหาเงินเลี้ยงลูก วันหนึ่งถูกไล่ที่จะทำอะไร คนเหล่านี้ไม่อยากย้าย เพราะย้ายแล้วไม่มีอาชีพ ลูกไม่มีที่เรียนใหม่ เราจะแก้ปัญหาเรื่องนี้ได้ต้องมีการบูรณาการหลายหน่วยงาน
3. การสื่อสารในการทำงานต้องมีประสิทธิภาพ เพราะการสื่อสารมีผลต่อผลผลิตในการทำงาน มีผลต่อการรับรู้ของประชาชน จึงได้มอบให้อธิบดีไปถ่ายทอดให้กับทุกคนในองค์กร ให้มีการสื่อสารที่สร้างสรรค์ต่อการทำงาน เพื่อให้กระทรวง พม. มีการสื่อสารที่ดี เบื้องต้นคาดหวังว่าจะมีคนเข้าไปดูเว็บไซต์ของกระทรวงวันละไม่ต่ำกว่า 10,000 ครั้ง (หลัก : เว็บไซต์กระทรวง เว็บไซต์ประเทศไทยดีขึ้นทุกวัน)
4. การประเมิน ITA ที่ไม่ผ่าน ส่วนหนึ่งเกิดจากการสื่อสารภายในกับคนในองค์กรที่ไม่ทั่วถึง ไม่ชัดเจน ทำให้ไปตอบคำถามเชิงลบต่อหน่วยงานตนเอง ส่งผลต่อการตัดสินใจลงทุนของต่างประเทศ (corruption perception index : CPI)
5. การบูรณาการข้อมูลของกระทรวง ไม่ว่าจะภายในหรือภายนอกกระทรวง ให้พิจารณาว่าข้อมูลส่วนไหนที่มีความซ้ำซ้อนกัน ต้องทำให้ข้อมูลเอกสารถูกเปลี่ยนเป็นดิจิทัลทั้งหมด และให้นำเข้าข้อมูลที่เป็นกระดาษให้เป็นดิจิทัลให้หมดภายในสิ้นปี 2563
6. One home ต้องทำงานแบบ one team โดยการทำงานต้องให้กระทรวงเป็นพระเอก กรมเป็นนางเอก (กระทรวง.... โดยกรม....) และให้มีการทำงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน
7. บ้านพักเด็กและครอบครัวต้องไม่ใช่สถานที่ในการสงเคราะห์ แต่เป็นสถานที่ที่สร้างคุณลักษณะ สร้างอุปนิสัย (Character building) ซึ่งไม่ใช่แค่ ดย. ดำเนินการลำพัง แต่ต้องทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเพื่อดำเนินงานในทุกมิติ เช่น การป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การป้องกันยาเสพติด การพนัน

ออนไลน์ พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม รวมถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งในส่วนนี้วุฒิสภามีโครงการที่มีงบประมาณไปดำเนินการ

8. ข้อเสนอแนะจากการพิจารณางบประมาณ

- 1) การจัดทำงบประมาณ ต้องใส่ใจการเปลี่ยนแปลงจากสถานการณ์ โดยเฉพาะโควิด-19 ให้นำสถานการณ์มาใช้ในการกำหนดกรอบวิธีคิดในการจัดการ และในการจัดทำงบประมาณปีต่อไปให้ใช้วิธีดิจิทัลแทนอนาล็อก และให้มีการ coaching ผู้ปฏิบัติงาน
- 2) การปรับกระบวนทัศน์ (paradigm shift) จากแค่ e-knowledge เป็น e-competency การใช้คนให้เหมาะสมกับงาน พัฒนาบุคลากรให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ได้ การทำงานเน้นกระบวนการที่เห็นผล จับต้องได้ มากกว่ากระบวนการที่ไม่ตอบปัญหาของประชาชน
- 3) ใช้ทักษะของคนรุ่นใหม่ เพื่อเพิ่มคุณภาพงาน
- 4) การใช้งบประมาณในการเยียวยาฟื้นฟู ต้องให้ตรงกับกลุ่มเป้าหมายและเกิดความยั่งยืน
- 5) New normal ต้องมีแผนงานที่ตอบโจทย์การเปลี่ยนแปลงรวดเร็ว คำนึงกับการจัดการทรัพยากร

9. การล่องเล่เมิตทางเพศของเด็กและเยาวชน ให้มีมาตรการเฝ้าระวัง ตัวอย่างของจังหวัดฉะเชิงเทรา ทีม one home เมื่อลงไปเยี่ยมบ้านพบว่า ครอบครัวมีความสัมพันธ์แบบพ่อเลี้ยง-ลูกเลี้ยงในวัยรุ่น แต่อยู่อาศัยในห้องเดียวกัน จึงได้มีการไปซ่อมบ้านให้มีความปลอดภัย

10. บริษัทที่ตั้งอยู่ในนิคมสร้างตนเองบางพื้นที่มีรายได้ แต่ไม่มีการเอื้อประโยชน์ช่วยเหลือคนเปราะบางของ พม. มากเท่าที่ควร เช่น การช่วยปรับปรุงภูมิทัศน์ การซ่อมบ้าน การจัดกิจกรรม

11. สำรวจและจัดระดับบุคคล/องค์กรที่มีฐานะที่จะช่วยเหลือกลุ่มเปราะบางได้ หากกระทรวงมีรางวัล จะได้มีการให้รางวัลได้อย่างเหมาะสม และให้ทบทวน check list องค์กรสาธารณะประโยชน์ให้มีมาตรฐานเดียวกัน สามารถบอกได้ว่าองค์กรเหล่านี้ไปดำเนินการเพื่อเกิดประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายได้จริง ซึ่งกระทรวงการคลังจะมีการทบทวนและขอข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ สิทธิในการลดหย่อนภาษีขององค์กร

12. การขยายจำนวน อพม. เป็นเรื่องสำคัญมาก เพราะลำพัง พมจ. คงไปไม่ถึงทุกหมู่บ้าน ในปี 2563 ตั้งเป้าไว้ 500,000 คน แต่สถานการณ์โควิด-19 ทำให้ดำเนินการได้ประมาณครึ่งหนึ่ง ดังนั้นที่เหลือก็ขอให้ดำเนินการต่อให้ถึง โดยเป้าหมายที่ควรมี คือ ส่วนภูมิภาค หมู่บ้านละ 10 คน ใน กทม. เขตละ 200 คน (ประมาณ 800,000 คน ทั่วประเทศ) และให้มีการสำรวจเพื่อบริหารจัดการความเชี่ยวชาญว่ามี อพม. ที่มีความเชี่ยวชาญด้านคนพิการ ด้านผู้สูงอายุ ด้านเด็ก และด้านทั่วไป จำนวนเท่าใด เป็นต้น จะทำให้การทำงานของ พมจ. ยั่งยืน ซึ่งเรื่องนี้เป็นภาพรวมของกระทรวง ในทีม one home

แนวทางการขยายเป้าหมาย อพม. ปี 2564 : เป้าหมาย อพม. 1 คน/40 หลังคาเรือน ซึ่งแต่ละจังหวัดจะมีเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระทรวงมีงบประมาณให้ 85 ล้านบาท ซึ่งได้รับจัดสรรจากกรมต่าง ๆ และกองทุน ทั้งนี้ พมจ. ต้องทำแผนการดำเนินการส่ง พส. ภายในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2563 โดยกำหนดงบประมาณ 250 บาท/อพม.ใหม่ 1 คน และให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเดือนสิงหาคม 2564

13. นรม. มีแผนจะนำแนวทางจากประเทศจีนในการแก้ปัญหาความยากจนมาทดลองใช้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ เพราะข้อมูลจาก สศช. พบว่าจังหวัดชายแดนใต้เป็นจังหวัดที่มีความยากจนมากที่สุด โดยการดำเนินงานจะทำได้ถึงระดับครอบครัว ให้ สค. มีการจัดทำสมุดพกครอบครัว เพื่อเก็บข้อมูลและแนวทางการดำเนินงานว่าถ้าครอบครัวนี้จะพ้นความยากจนจะต้องทำอะไร มี pain point อะไรบ้าง และแนวทางในการช่วยเหลือในแต่ละระยะ (3/6/9/12/24 เดือน) มีความคาดหวังและความคืบหน้าอย่างไร
14. ในทุกจังหวัด ควรมีการทำโครงการ “บวร” จังหวัดละ 3 – 5 แห่ง เพื่อเชื่อมทั้งบ้าน ศาสนา การศึกษา และในบางพื้นที่อาจขยายไปเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ด้วย
15. ให้หน่วยงานที่มีพื้นที่รับผิดชอบที่มีการดำเนินการโครงการหลวง/โครงการในพระราชดำริ สรุปผลสำเร็จเพื่อเผยแพร่ในเว็บไซต์กระทรวง/กรม
16. การรายงานผลเพื่อเสนอกระทรวงควรทำให้กระชับ เน้นเนื้อหาสำคัญ และมีภาพอธิบาย (ทำสถิติให้มีชีวิต) หรือมีภาพกลุ่มเป้าหมายที่ได้รับการช่วยเหลือ
17. การพัฒนาครอบครัวให้เข้มแข็ง ให้ ปพม. มอบรอง ปพม. หรือผู้ตรวจท่านใดให้ชัดเจนในการดูแลเรื่องนี้ และดำเนินการให้ครอบครัวทุกมิติอย่างครบวงจร เช่น ประเด็นเด็กที่ตั้งครรภ์ก่อนวัย ส่วนใหญ่อายุ 14-15 ปี เมื่อผ่านไปหนึ่งปี ฝ่ายชายมักจะทิ้งไป ทำให้ผู้หญิงถูกตีตราว่าถูกสามีทิ้ง สถิติพบว่ามีเพียงร้อยละ 13 ที่ยังอยู่ด้วยกันต่อได้ แต่อยู่ด้วยกันแบบไม่มั่นคง ไม่มีบ้าน(เข้าบ้านไม่มีทะเบียนบ้าน เข้าไม่ถึงสวัสดิการ) ไม่มีอาชีพ สามารถกู้เงินในระบบได้ ผาก พมจ. หน.บ้านพักเด็กฯ ดูแลให้ครบวงจรด้วยโดยประสานกับภาคธนาคารที่มีโครงการรองรับ เช่น ออมสิน ธอส.
18. วิเคราะห์ว่าอาชีพใหม่หลังโควิด-19 จะเป็นอาชีพอะไรบ้าง และถ้าไม่มีทักษะในการทำงาน จะมีการสนับสนุนได้อย่างไร ให้หารือกับกระทรวงแรงงานเพื่อจัดทำหลักสูตรให้เหมาะสม
19. พก. ให้เตรียมการเกี่ยวกับการกู้เงินคนพิการ

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน สค.